

Planter, Kvæg

Regler ved udbringning af gylle

Fra 1. februar er det tilladt at udbringe flydende husdyrgødning og flydende affald mv. Udbringningen er dog behæftet med mange regler. I det følgende gengives de vigtigste regler kort.

Viden om Opdateret 16. juli 2021

Fra 1. februar er det tilladt at udbringe husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, ensilagevand, restvand og affald. Udbringningen er underlagt mange regler, men reglerne er generelt de samme for flydende husdyrgødning (gylle), afgasset vegetabilsk biomasse, ensilagesaft, restvand eller flydende affald. I det følgende gengives de vigtigste regler for flydende husdyrgødning kort.

Regler vedr. håndtering af husdyrgødning

Reglerne der omhandler udbringning af husdyrgødning, er indeholdt i [Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, Bek. nr. 1415 af 24. juni 2021, som træder i kraft 1. august 2021.](#)

Afstandskrav

I bynær bebyggelse, dvs. indenfor 200 meter fra byzone, sommerhusområde eller områder der i lokalplan er udlagt til boligformål, er det ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning mv. på lørdage, søndage og helligdage.

Miljøkrav

Flydende husdyrgødning mv. må ikke udbringes på arealer eller på en måde der giver fare for afstrømning til vandforsyningsanlæg samt vandløb (herunder dræn), søer over 100 m² og kystvande. Desuden må flydende husdyrgødning mv. ikke udbringes på vandmættede, oversvømmede, snedækkede (90 pct. af arealet med mere end 0,5 cm sne) eller på arealer der er frosne i pløjelagets dybde. Det er dog tilladt at udbringe gylle på nattefrost, forudsat at jordskorpen tør i løbet af dagen.

I en afstand af 20 meter til naturtyper omfattet af kategori 1-natur samt naturtyperne højmoser og lobeliasøer omfattet af kategori 2-natur skal flydende husdyrgødning nedfældes, alternativt kan der gylleforsures.

På skråninger med 6-12 pct. hældning mod vandløb og kystvande skal flydende husdyrgødning i en afstand på 20 m fra vandmiljøet nedfældes parallelt med vandløbet.

Krav til udbringningsteknik og afgrøde

Flydende husdyrgødning mv. må kun udbringes på arealer, hvor der er eller vil blive etableret afgrøder med en kvælstofnorm eller en retningsgivende norm for fosfor og kalium.

Udbringning af flydende husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse må kun ske ved udlægning med slæbeslanger, slæbesko eller ved nedfældning. Ved nedfældning i fodergræs, og græsudlæg skal der anvendes en græsmarksnedfælder. Ved nedfældning i græs skal fældningsrenderne helt kunne indeholde den udbragte mængde gødning. Ved nedfældning i sort jord skal gyllen være tildækket efter

nedfældningen.

Før såning og i fodergræs skal flydende husdyrgødning nedfældes eller forsures inden eller i forbindelse med udbringningen.

I tabel 1 ses en oversigt over, hvilke teknikker der kan anvendes hvornår i de forskellige typer afgrøder.

Før såning og i fodergræs er der krav om nedfældning eller forsuring af gyllen. Foder- og frøgræsmarker, der skal pløjes og efterfølges af vårsæd, følger reglerne for "før såning". Bemærk at nedfældning ikke kan erstattes af forsuring og slangeudlægning på arealer, som ligger indenfor 200 meter fra byzone eller sommerhusområder. Dette skyldes, at forsuring ikke har effekt på lugt.

Tabel 1. Oversigt over tilladte udbringningsteknikker til flydende husdyrgødning i forskellige afgrøder

Teknik	Afgrode				
	Vårsæd og vinterraps		Vintersæd	Fodergræs	Frøgræs**
	Før såning	Efter såning			
Slæbesko/Slangeudlægning	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja
Nedfældning	Ja	Ja	Ja	Ja*	Ja
Forsuring og slangeudlægning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

* Økologer er undtaget nedfældningskravet i fodergræs fra 1. februar til 1. maj.

**Kun frøgræsmarker med kontrakt på frøavl i indeværende sæson er undtaget nedfældningskravet.

Økologerne er fritaget for nedfældningskravet i fodergræs frem til 1. maj, men er omfattet af nedfældningskravet inden såning – og er uden mulighed for anvendelse af slangeudlagt forsuret gylle.

Ved slangeudlægning af forsuret gylle inden såning, er der krav om nedbringning hurtigst muligt og indenfor 4 timer. Ved udbringning med slæbeslanger efter såning er der ingen krav om forsuring.

Nye regler ved forsuring af gylle

Med virkning fra 1. august 2021 erstattes kravene om en bestemt pH værdier i forsuret gylle med krav om syremængder. Disse krav afhænger af gylletypen, og hvor gyllen forsures. Doseringskravene kan ses i tabel 2.

Tabel 2. Kg svovlsyre (96 pct.) der skal tilføres pr. tons gylle (eller tilsvarende mængde svovlsyre baseret på svovlsyrens koncentration).

Gylletype	Markforsuring	Tankforsuring
Kvæggylle, ikke afgasset	3,0	4,4
Svinegylle, ikke afgasset	2,9	5,7

Gylletype	Markforsuring	Tankforsuring
Afgasset gylle, samt andre gylletyper	11,0	14,0

Dokumentationskrav ved nedfældning og forsuring

Efter udbringning af forsuret gylle skal der på bedriften foreligge dokumentation for, at krav til nedfældning og forsuring er opfyldt. Dokumentationen skal opbevares i fem år og fremvises på forlangende ved kontrol.

Dokumentationskravene indebærer, at den ansvarlige for driften skal kunne dokumentere at kravene for forsuring er overholdt ved opbevaring af en erklæring om tidspunktet for udbringningen, omfanget af udbringningsarealer, der er omfattet af krav til nedfældning eller forsuring og den udbragte mængde husdyrgødning samt en af de nr. 1-4 nævnte typer af dokumentation:

1. Dokumentation for nedfældning, enten i form af faktura fra maskinstation eller internt regnskab fra markdriftsfællesskab, hvoraf bedriftens udbringningsarealer fremgår, eller i form af logbog eller erklæring om den foretagne nedfældning, hvis eget nedfældningsudstyr er anvendt
2. Dokumentation for forsuring i forbindelse med udbringning i form af kvittering for indkøb af den tilstrækkelige mængde syre
3. Dokumentation for forsuring i opbevaringsanlægget i form af kvittering for indkøb af den tilstrækkelige mængde syre samt en **forsuringsattest** for hver af de foretagne forsuringer.
4. Dokumentation for forsuring i stalden, hvor forsuringen skal ske i overensstemmelse med de vilkår, som gælder for det pågældende staldforsuringsanlæg i medfør af husdyrbrugets tilladelse eller godkendelse

Udbringning af gylle i foråret på arealer med efterafgrøder og græsudlæg

Gylle må udbringes efter 1. februar på arealer med efterafgrøder med det formål at gødske den efterfølgende afgrøde. Vær opmærksom på, at arealer med efterafgrøder er at betragte som ubevokset jord. Det betyder, at udbringes der gylle på arealer med efterafgrøder, skal den nedfældes eller forsures.

Det er tilladt at nedfælde flydende husdyrgødning med græsnedfælder i græsudlæg og græsefterafgrøder i majs fra 1. februar. Nedfældningen må ikke ødelægge græsudlægget eller græsefterafgrøden, da disse typer efterafgrøder først må destrueres fra 1. marts. Nedfældningen kan undlades, såfremt husdyrgødningen forsures før eller i forbindelse med udbringningen. Det gælder både, hvor græsudlægget skal indgå i opfyldelsen af virksomhedens efterafgrødekrav, inkl. 80 pct.-kravet på kvægundtagelsesbrug, og hvor græsudlægget er anmeldt til opfyldelse af MFO-kravet.

Krydsoverensstemmelse

Der er krydsoverensstemmelse på udbringningsmetoder og på de regler der skal sikre mod overfladeafstrømning af udbragt husdyrgødning. Dvs. forhold omkring udbringning på frossen, snedækket og vandmættet jord, og forhold omkring udbringning på arealer der skræner mod vandmiljøer. Desuden er der krydsoverensstemmelse på overholdelse af udbringningsperioderne for flydende husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, flydende affald, restvand, bundfald, ensilagesaft, samt kunstgødning og fast husdyrgødning. [Du kan læse mere om krydsoverensstemmelse her](#). Det er kravene 1.13, 1.14 og 1.15, der er KO-belagt.

Emneord

Husdyrgødning

Publiceret: 20. februar 2020
Opdateret: 16. juli 2021

Vil du vide mere?

Martin Nørregaard Hansen
Landskonsulent

SEGES

manh@seges.dk

+45 8740 5437

Susi Lyngholm

Konsulent

SEGES

sil@seges.dk

+45 8740 5427

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

Tlf. 87 40 50 00

Fax. 87 40 50 10

Email info@seges.dk

